

ONDERZOEK DOOR
HEMBYSE ARCHEOLOGIE :
site Ichtegem, Fabriekweg

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten (archeologienota of nota)	☐
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen (archeologienota of nota)	☒
Archeologierapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Eindrapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

INHOUDSOPGAVE

1	Administratieve fiche.....	3
1.1	Situering van het onderzoeksgebied.....	3
1.2	Projectcodes of ID nummers.....	4
1.3	Betrokken actoren.....	4
1.4	Bewaring van de data	5
2	Dataset en waardering	7
2.1	Bestaande data.....	7
2.2	Ontbrekende data	9
2.3	Waardering	10
3	Bibliografie	11

1 Administratieve fiche

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Ichtegem	
Deelgemeente	Eernegem	
Straat en straatnummer	Fabriekweg, Daliastraat	
Lambert 72-coördinaten		Zie bureaustudie
Oppervlakte	57033m ²	5,7 ha
Oppervlakte bodemingreep	100%	
Kadastrale situering	Afdeling	2
	Sectie	C
	Percelen	128b, 132b, 133b, 138g, 160m, 160n, 180b2, 180g2, 237b, 239c, 1181a, 1181b, 1181c
(kadastrale kaart: zie bureaustudie)		
Datum van toekenning van de onderzoeksoopdracht aan Hembyse bv	17 maart 2021	
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Archeologienota in regulier traject	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code	

	van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	6 werkdagen (excl. verwerking en rapportage)
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	ID nummer
Bureaustudie	2020E71	
Landschappelijke boringen	2021C309	
Verkennde boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem	2021C310	
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	ICH-FAB	

4

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)
Veldwerkleider	Bart De Smaele
Assistent-archeoloog/archeologen	
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)
Conservator	
Natuurwetenschapper	
Geofysicus	
Materiaaldeskundige	

Fysisch-antropoloog	
Andere (regio)specialisten	
Initiatiefnemer (enkel zichtbaar in de privacyfiche)	
	Privaatrechtelijk ☐
	Publiekrechtelijk ☒
Omgevingsvergunning:	Verkaveling van gronden (verkaveling) ☒
	Verkaveling van gronden (afsplitsing) ☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen) ☐
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen) ☐
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed
	Werkgebied WA2
	Erfgoedconsulent: Sander De Ketelaere

1.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2021
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	171
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2021. <i>Archeologienota naar aanleiding van de ontwikkeling van het lokaal bedrijventerrein aan de Fabriekweg te Ichtegem-Eernegem,</i>

	Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 171, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (enkel zichtbaar in de privacyfiche)	
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge (tijdelijk depot)
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge (tijdelijk depot)
Bevoegde IOED/OEGemeente	n.v.t.
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	n.v.t.

2 Dataset en waardering

2.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.

Op basis van het uitgevoerde traject (“regulier traject”) kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☐

toelichting

Op basis van het bureauonderzoek waren er niet voldoende gegevens om het archeologisch kennispotentieel van het gebied in te schatten.

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☐	☐

toelichting

Controleboringen waren mogelijk, maar werden in functie van de bureaustudie niet uitgevoerd.

Landschappelijk bodemonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☐

toelichting

In de bureaustudie werd geoordeeld dat de uitvoering van een landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen noodzakelijk was voor het inschatten van de bodembewaring en het vaststellen van eventueel aanwezige paleo-horizonten. Uit de geologische en bodemkundige data bleek een kleine kans op de aanwezigheid van laatstgenoemde.

In het landschappelijk bodemonderzoek werden vooral ontgonnen en afgetopte bodems, verstoringen en vullingen van kavelgreppels aangetroffen. Het tertiair substraat bevond zich ondiep (circa 1,5 meter onder maaiveld).

Er waren geen paleo-horizonten aanwezig en de bodem was matig tot slecht bewaard.

In de zone die in Fase 2 moet worden onderzocht, genaamd de hofstede d'Engelbeke, werden in de boringen vooral recent verstoorde bodems aangetroffen, in combinatie met de aanwezigheid van de gebouwen en stallingen met bijbehorende ondergrondse structuren, gaf dit een zeer lage verwachting voor d'Engelbeke.

**Prospectie met
ingreep in de bodem**

Iv **sporensites** Mogelijk Nuttig Schadelijk Noodzakelijk Eerder
(proefsleuven, proefputten) uitgevoerd

☒ ☒ ☒ ☒ ☐

toelichting

In het proefsleuvenonderzoek (de facto fase 1) werd het volledige akkerland middels parallelle proefsleuven onderzocht. Er werd een zeer lage sporendensiteit aangetroffen, waarbij er sprake is van geclusterde maar zeer slecht bewaarde kolenbranderskuilen. Samen met een hoge densiteit aan kavelgreppels is dit de archeologie van het agrarisch landschap, met ontginning van het gebied, het verkavelen en droogtrekken en het lokaal produceren van houtskool, mogelijk in combinatie met hakhoutbeheer.

In de hofstede d'Engelbeke (de facto fase 2) werd in de enigszins bereikbare zones een proefsleuf aangelegd, die enerzijds aantoonde dat er sprake is van grote verstoringen van de tuin rond de hofstede, maar ook dat de funderingen, putten, kelders en mestvaalten tot diep in het Pleistoceen sediment reiken en er dus nagenoeg geen kans is om in de zone voor fase 2 nog archeologische sporen en structuren aan te treffen. Het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem na de sloop van de gebouwen heeft op basis daarvan dus ook geen zin.

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA ☒ NEE ☐

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.

Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

2.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Geofysisch onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Niet noodzakelijk, de dataset is volledig.

Vlakdekkende opgraving	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting

Niet noodzakelijk, de dataset is onvolledig.

9

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervolledigen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

Te nemen maatregelen:	JA	☐	NEE	☒
-----------------------	----	--------------------------	-----	-------------------------------------

Korte omschrijving:

GEEN VERDERE MAATREGELEN INZAKE ARCHEOLOGIE

**ER WORDT EEN VRIJGAVE VAN HET VOLLEDIGE
ONDERZOEKSGEBIED GEADVISEERD, ZOWEL FASE 1 ALS FASE 2**

2.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP worden ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord.

10

Deze onderzoeksvragen zijn:

1. Bevat het onderzoeksgebied archeologische sporen, structuren of afgelijnde sites ?

De site bevat geen archeologische sporen, structuren of sites die archeologische kenniswinst bevatten.

2. Zo ja: Is deze archeologische vindplaats voldoende waardevol dat het behoud in situ of ex situ de noodzakelijke investeringen verantwoordt ? Zo ja: motiveer.

Niet van toepassing.

3 Bibliografie

Naslagwerken

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

De Smaele B. & Pieters H., 2020a. *Archeologienota naar aanleiding van de geplande verkaveling aan de Moerdijkstraat te Ichtegem*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 126, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2020b. *Archeologienota naar aanleiding van de uitrustingswerken voor de verkaveling aan de Gitsestraat te Roeselare*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 106, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2020c. *Nota van het uitgesteld vooronderzoek te Zwevegem, Stedestraat*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 97, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2021. *Archeologienota met beperkte samenstelling voor de Bouwstraat LOT12 te Lokeren*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 165, Gentbrugge.

Devalckeneer L. & Leemans S., 2020. *Archeologienota Verslag van resultaten Bureauonderzoek Ichtegem – Eernegem Fabriekweg Fase 3 (prov. West-Vlaanderen)*, onuitgegeven rapport Monument Vandekerckhove NV, Ingelmunster.

Jacobs P., Van Beirendonck F. & Mostaert F., 2004. *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartbladen 4 – 5 – 11 – 12, Blankenberge – Westkapelle – Oostduinkerke – Oostende*, Vlaamse Overheid, Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

<https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2>

www.geologievannederland.nl

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse BV.

Maatschappelijke zetel: Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

